

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvenredno nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20—, inozemstvo Din 30—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.
UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.
TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Trboveljski Miklavž.

Za Miklavža so sprejeli trboveljski rudarji obvestilo, da je Trboveljska premogokopna družba v nekaterih obratih docela, v nekaterih pa delno ustavila obrat. Učinek tega obvestila je bil tem hujski, ker je bilo obenem napovedano, da bo TPD sploh ustavila obrat, če ne pride do sporazuma z državnimi železnicami. TPD utemeljuje svoj ukrep s tem, da so njene zaloge premoga že prevelike in da znašajo že 7000 vagonov. Nadalje pravi TPD, da cene premoga ne more še bolj znižati in da je zahteva države za njo nesprejemljiva. Če pa ne pride do sporazuma z drž. železnicami, potem TPD tudi ne more oddajati premoga in zato mora produkcijo znižati, ali jo celo čisto ustaviti.

Ni mogoče trditi, da bi bilo stališče TPD čisto brez logike. Drugo vprašanje pa je, če je tudi dejanski stanj čisto tak, da ne bi bilo mogoče priti do druge logike, kakor jo pa razvija TPD. Predvsem pa bi bilo treba dognati eno, če je namreč v resnici pravilno, da morajo plačati račun za spor med državo in TPD rudarji. Mislimo, da te nujnosti ni.

Predvsem je TPD tako bogata družba, da bi mogla prenesti tudi tako žrtev. Na vsak način pa veliko preje, ko ubogi rudarji. In mislimo, da bi bilo mogoče to vprašanje tudi čisto objektivno razčistiti. Znanja stvar je, da so rudarske plače pri nas globoko pod plačami v drugih državah. Da pa niso naši delavci nič slabši kot drugi, so v Westfaliji in drugih rudnikih že tisočkrat dokazali. To je eno. Drugo vprašanje pa je, kako je s ceno premoga pri nas in drugod po svetu. Ali je naš premog morda cenejši kot drugod? Kje je kak argument, da smo v premogu nad svetovno pariteto?

Če so plače rudarjev nižje, cena premoga pa vsaj ni manjša kot drugod, pa mislimo, da je že tu podan argument, da zahteva železniško ministrstvo nižje cene. Zato pa smo tudi tega mnenja, da ne gre kar a priori valiti vso krivdo na državo. Je že mogoče, da so državni organi postopali malo nerodno, da se niso pravočasno oskrbeli s premogom in da niso v pravem času, ne tik pred zimo pričeli s pogajanjem. Toda na drugi strani bi bilo neoprostljivo, če bi država plačevala za premog več kot treba! Pomisliti je treba tudi to, da so cene, ki jih plačuje država merodajne za vso industrijo in da bi naša industrija znatno lažje uspevala, če bi bile cene premoga nižje. Ves spor sega zato tudi globoko v naše narodno gospodarstvo in ga zato ni mogoče odpraviti s par frazami.

TPD je ravnokar objavila svojo bilanco, ki izkazuje nad 38 milijonov čistega dobička in bo zato izplačana 10 odstotna superdividenda. Mislimo, da pri 10 odstotni superdividendi, ko so bile delnice vrhu vsega še valorizirane, pa res ni treba, da bi bili edina žrtev spora med državo in TPD delavci. Zato je edino pravilno, če država zahteva, da TPD takoj obnovi delo v svojih obratih, ker ustavitev, oz. omejitev dela pomeni presio, ki nasprotuje ugledu države in pod katero se država ne bi smela pogajati.

Zato pravimo, da je trboveljski Miklavž slab, silno slab in mogoče le, ker so naše politične razmere docela razdrapane. To se seveda moral esdeesarski tisk posebej dokazati, ko je objavil svoja poročila o ukrepih TPD samo z napadom na vlado, ko da bi bila ona edin grešnik. Tudi pri tej vseslovenski stvari — in čas bi bil, da bi slovenski politiki spoznali, da je Trboveljska vseslovenska zadeva — je moral strankarski argument premagati vse druge. Za-

Ekspozé finančnega ministra.

Beograd, 7. decembra. Včeraj popoldne je bil na seji finančnega odbora razdeljen ekspozé finančnega ministra dr. Bogdana Markovića k novemu, proračunu za leto 1928/29. Ekspozé je tiskan v osmerki na 32 straneh. Finančni minister opisuje v ekspozéju, kaj se je vse storilo za stabilizacijo dinarja in za zboljšanje naših finančnih razmer, kakor tudi za uravnoteženje proračuna.

V splošnem delu navaja misli in stališča, ki so mu služila kot osnova za izdelavo proračuna.

V drugem delu analizira finančni minister dohodeke in izdatke in primerja njih številke s številkami prejšnjih let. Minister opozarja na vse, kar se je s tem predlogom proračuna uresničilo. Vzporedne tabele, ki so natisnjene v ekspozéju, kažejo, da znaša proračun splošnih izdatkov 7.497.942.000 Din, proračun splošn. dohodkov pa 7.460.942.000 dinarjev. Proračun izdatkov državnih podjetij znaša pa 4.094.852.000 Din, a dohodki znašajo tu 6.301.522.560 Din.

Dr. Marković pravi v ekspozéju, da si je prizadeval, proračun prilagoditi stanju našega gospodarstva. Ekspozé navaja, da je vrednost našega izvoza v primeru s prejšnjim letom padla za 17,5%, a po teži blaga se je izvoz zmanjšal samo za 11,3%.

Naglašja se dalje potreba, da se bolj razvije varčevanje. Izoblikovati se morajo s časom domača denarna tržišča, ki morajo ojačiti svoje zveze s tujimi trži-

šči. — Dinar je postal stabilen, kar je rezultat naše valutne politike. Dinar je zavarovan proti vsaki eventualnosti.

Ekspozé govori nato o prenosu raznih poslov od ministrstev na samoupravna telesa. Da bi mogle samouprave tudi izvrševati svoje nove naloge, je neobhodno potrebno, da se najdejo zanje stalni viri dohodkov, iz katerih bi lahko pokrivalo svoje potrebe.

Dr. Marković prav posebno podčrtava, da se je z započeti ukrepi res zaustavilo nadaljnje naraščanje izdatkov v proračunu, kar je samo v interesu državnega kredita. Naša država se na vse načine trudi, da sanira svoj proračunski položaj in zmanjša proračunske izdatke. Ta proračun očitno manifestira ta prizadevanja. V proračunu so namreč izvedena vsa mogoča skrajšanja izdatkov.

V ekspozéju se dalje analizirajo posamezni proračunski razdelki. H koncu se ugotavlja, da se je pri sestavi proračuna vsak hip strogo vodil račun o varčevanju. Samo po sebi se razume, da se naša država ne da primerjati z velikimi, gospodarsko močnimi državami, kakor so Anglija, Francija in Nemčija. Prav lahko pa se primerja z državami, ki so nam najbližje; to so: Avstrija, Italija, Rumunija in Češkoslovaška. To primerjanje nam pokaže, da se sedanji predlog proračuna giblje v mejah naše gospodarske moči.

Davidović in Vukičević v avdijenci.

Beograd, 7. decembra. Včeraj popoldne ob pol 5. je bil sprejet v avdijenci od kralja Ljuba Davidović. Avdijenca je trajala dolgo časa in ji opozicionálni krogi pripisujejo velik pomen. V političnih krogih mislijo, da se je začel kralj informirati o mišljenju oseb, ki so napram današnjemu položaju več ali manj opozicionalno razpoloženi. V vladnih krogih pa trde, da je Davidović zaprosil za avdijenco že pred več tedni in da je imela avdijenca le osebne značaj.

Beograd, 7. decembra. Davidović je ostal na dvoru tja do 7. zvečer, torej preko dve uri. Ko je odhajal z dvora, je bil zelo rezerviran. Na vsa vprašanja novinarjev je odgovarjal, da je bil pri kralju v privatnih zadevah. Ko so novinarji le še silili vanj, je dejal: »Ne morem vam prav nič več povedati.«

V vladnih krogih trde, da se je ta avdijenca vršila samo zato, da se kralj informira o situaciji, kakor to večkrat napravi. Ta avdijenca, da nima nobenega posebnega pomena in tudi ni v zvezi s spremembo politike.

Beograd, 7. decembra. O Davidoviće- vi avdijenci se iz Davidovićeve najbližje okolice doznava, da je on zahteval razčiščenje položaja, ker smatra, da je današnji položaj nejasen in da je potrebno čimprej razčiščenje. Vukičević mora dati ostavko, ker situacija ni normalna in ker zaradi dosedanje vladne

to je tudi bilanca za rudarje le deficitna.

Poglavje za sebe pa tvori odgovornost za vse te razmere onih, ki se ponašajo kot edino poklicani delavski voditelji. Kakor vedno, kadar zadene slovenskega delavca nesreča, tako tudi sedaj ne dobi delavec od teh voditeljev nobene podpore. Socialistični Miklavž deli pač samo fraze.

Morda bo, slovenski delavec po obisku Trboveljskega Miklavža vse to razumel.

politike vlada nezadovoljstvo v radikalnem in demokratskem klubu. Oba kluba sta glasovala dosedaj za vlado samo iz taktičnih razlogov. Otvoriti se mora redna parlamentarna kriza, na kar se morajo konzultirati predsednik narodne skupščine in načelniki strank.

Vladni krogi, ki stoje blizu Vukičeviću pravijo, da se res dela za koncentracijo. Toda sedanja vladna koalicija Vukičević-Marinković mora ostati, in sicer kot baza za sestavo široke koalicije. Če bi se pa nameravala koncentracija ne dala izvesti, bi po trditvi teh vladnih krogov sedanja kombinacija Vukičević-Marinković ostala še naprej na vladi.

TUDI VUKIČEVIĆ V AVDIENCI.

Beograd, 7. decembra. Včeraj je bil na dvoru v avdijenci predsednik vlade Vukičević.

PRIHODNJO POMLAD OBČINSKE VOLITVE PO NOVM ZAKONU.

Beograd, 7. decembra. Ministrski odbor za sestavo novega občinskega zakona je končal svoje delo. Sprejet je bil sistem volitev, po katerem naj bi se občinske uprave v bodoče konstituirale. Vlada bo ta projekt takoj sprejela in ga predložila narodni skupščini. Trde, da bo vlada za ta zakon zahtevala nujnost. V vladnih krogih trde, da se bodo nove občinske volitve vršile že na podlagi novega zakona in sicer najbrže že prihodnjo pomlad.

KRALJ PRIDE V ZAGREB FEBRUARJA

Beograd, 7. decembra. Iz dobro obveščenih krogov se doznava, da kralj posesti Zagreb meseca februarja.

PERIĆ PRI VUKIČEVIĆU.

Beograd, 7. decembra. Sinoči je bil pri predsedniku vlade predsednik narodne skupščine dr. Ninko Perić. Po tem izgleda, da se bo narodna skupščina 12. t. m. le sestala.

Brezprimerno bogata Amerika.

Washington, 7. decembra. Kakor vsako leto je tudi letos predsednik Coolidge poslal kongresu poslanico. V poslanici povdarja predsednik, da je Amerika brezprimerno bogata. To bogastvo bo tudi v bodoče ostalo na isti višini. Državni dolgovi se bodo prihodnje leto znižali na 9 milijard. Obramba države bo ostala vedno na primerni višini, če tudi se smemo nadejati, da bo mir v bodočnosti zagotovljen. Kar se tiče oborožitve, pravi poslanica, da se bo izdelalo veliko število hidroavionov in podmornic. Državni dohodki bodo prihodnje leto znašali 3800 milijonov dolarjev, izdatki pa 3556 milijonov dolarjev, tako da se bo izkazal prebitok 250 milijonov dolarjev. Predsednik zato predlaga, da se izvede znižanje davkov.

PO SESTANKU CHAMBERLAINA Z LITVINOVOM.

London, 7. dec. Tukaj je izzval precejšnje iznenadenje sestanek med Chamberlainom in Litvinovom v Ženevi. Ne more se zanikati, da ne bi bili tega dogodka v vseh političnih krogih z zadovoljstvom sprejeli. Nekateri pripisujejo Briandu zasluge za to, da je prišlo do direktnih razgovorov med Anglijo in Sovjetsko Rusijo. Zastopniki nekih držav smatrajo, da je prišlo do sestanka po zaslugi gospe Litvinova. Kljub skeptičnosti, ki jo izraža v svojem poročilu angleška delegacija v Ženevi, so včerajšnji londonski listi naglasili možnost, da Chamberlain in Litvinov na novo izmenjata misli in da bi ne bila izključena v kratkem času vzpostavitev diplomatskih odnosov med Moskvom in Londonom.

MUSSOLINI SE ŽELI SESTATI Z BRIANDOM.

Paris, 7. decembra. »Information« poroča, da je Mussolini službeno izrazil željo po direktnem porazgovoru z Briandom.

NOVI ŠVICARSKI PREDSEDNIK.

Bern, 7. decembra. Švicarski zvezni svet je izvolil za predsednika države dosedanjega podpredsednika Rudolfa Mingera.

DANES SE SESTANE RUMUNSKI PARLAMENT.

Bukarešta, 7. decembra. Danes popoldne se zopet sestane parlament. Vlada bo ob tej priliki prečitala svojo deklaracijo. V imenu svoje stranke pa bo tudi Mania prečital posebno izjavo.

NAČRT ZA IZKORIŠČANJE VODNIH SIL.

Beograd, 7. decembra. V vrsti ukrepov za ublažitev gospodarske krize je bila na podlagi pooblastila člana 314 finančnega zakona za leto 1927-1928 izdelana uredba o izkoriščanju vodnih sil. Načrt te uredbe je bil poslan gospodarskim organizacijam, da podado o tem svoje mnenje.

SEJA ODOBORA ZA IZENAČENJE DAVKOV.

Beograd, 7. decembra. Včeraj je bila seja za razpravljanje o zakonskem projektu za izenačenje neposrednih davkov. Odbor je sprejel nekaj členov, pri katerih so se izvršile samo nekatere stilistične spremembe. Danes dopoldne se bo delo nadaljevalo.

SOLOGUB UMRL.

Moskva, 7. decembra. Včeraj je v Leningradu po daljši bolezni umrl književnik Fedor Sologub, ki je bil rojen l. 1863.

Mi in Rusija.

ALI DRŽE RADIČEVE OBLJUBE.

Zadni »Narodni val«, glasilo HSS, poroča, da je St. Radić podal dne 3. decembra v Hrvatskem Sejmiku domo to izjavo:

»Za časa svojega bivanja v Moskvi in v razgovoru s Čičerinom sem se prepričal, da smatra Čičerin, oziroma sovjetska Rusija sedanjo italijansko mejo proti Jugoslaviji za neupravičeno in nenaravno, ker nasprotuje onemu narodnostnemu načelu kateremu se ima zahvaliti Italija za svoje ujedinjenje in za svoj obstoj. Sovjetska Rusija že iz tega razloga ne bi mogla dopustiti in mirno gledati, da se današnja Italija, magari le za ped zemlje razširi na račun Slovencev in Hrvatov, torej na račun Jugoslavije. V tem slučaju bi Sovjetska Rusija brez kolebanja uporabila v obrambo Slovencev in Hrvatov, v obrambo Jugoslavije tudi najskrajneša sredstva. Tako mišljenje nima samo Čičerin, temveč tudi njegov namestnik Litvinov in sploh ves kolegij sovjetskih komisarjev v oddelku za zunanjo politiko. Predsednik HSS je zlasti še dodal, da po vsej pisavi glavnih ruskih listov »Izvestije« in »Pravde« in po vseh poročilih, sovjetska vlada ne samo da ni izpremenila tega svojega stališča do Italije, temveč ga zastopa še odločeno sedaj, ko je Italija priznala Besarabijo kot del Rumunije.

Tako St. Radić. Nad vse bi nas veselilo, če bi mogli Radičevi izjavi docela verjeti. Ne v tem smislu, ko da Čičerin in Litvinov ne bi tako govorila, temveč v tem smislu, da bi bila sovjetska zunanja politika glede Italije res že docela opredeljena. Toda Radičeva izjava ima tudi taka mesta, da je vsa izjava zelo malo verjetna in da bomo še težko razočarani, če bomo slepo verjeli lepi trditvi.

Predvsem treba pripomniti, da nobena

država na svetu ne vodi zunanje politike zaradi kakih načel ali iz kakih sentimentalnih idejnih razlogov. Vsaka država vodi zunanjo politiko le v skladu s svojimi interesi, ki so pa v prvi vrsti materialni. Jasno je, da Rusija na jadranskem vprašanju ni direktno zainteresirana in da bo zato to vprašanje za njo le drugovrstne važnosti. Mnogo bolj odločujejo odnosi Rusije do Velike Britanije in tu je jedro ruske zunanje politike. Vsled tega pa je tudi za Rusijo največje važnosti, v kakšnih odnosih je z Nemčijo, ker brez njene ali ameriške podpore ne more Rusija niti obnoviti svojega gospodarstva. Zato je gotovo, da bo Rusija glede jadranskega vprašanja zavzela to stališče ko njena na tem vprašanju zainteresirana zaveznica. Ne narodnostno načelo, ne človeška pravičnost, temveč nemški interesi bodo določili rusko stališče v jadranskem vprašanju.

Čisto pozabljamo, da je Rusija enkrat že priznala londonski pakt, a tedaj je bila Rusija še carska, ko je imela slavjanofilske velevaje. V boljševiški Rusiji pa je bila od nekdanje nemške orientacije močna in o slavjanofilstvu ni več niti sledu.

Zato smatramo Radičevu izjavo le za pobožno željo in za neresno ter celo škodljivo, ker bi mogla motiti naš jasn pogled. Sicer pa moramo pripomniti še eno: Ne verujemo, da bi bil St. Radić tak intimus Čičerina, da bi mu ta v resnici razkril svoje nazore. Radić je najbrže prezel, da je Čičerin uganil, kaj bi Radić rad slišal in da mu je zato naredil samo veselje in nič drugega.

Z željami se ne ustvarja politike in čas bi bil, da bi pričeli tudi pri nas misliti na realno politiko.

Rumunski list proti italijansko-albanski zvezi.

Bukareštanski list »Adeverul« je objavil oster članek proti italijansko-albanski vojaški zvezi, ker ogroža ta zveza mir v srednji Evropi. Med drugim pravi »Adeverul«:

Podpis te zveze pomeni neprijateljski akt proti Jugoslaviji in Franciji, a obenem tudi proti Zvezi narodov. List obtožuje Italijo, da pripravlja ofenzivo proti Jugoslaviji. Dejstvo je, da ogroža Italija mir v srednji Evropi in na Balkanu.

V oči pada, da italijansko-albanska zvezna pogodba sploh ne omenja določil iz pakta o Zvezi narodov, katere določila obširno navajajo, kdaj je možnost proglašitve »casus foederis«, če pride do dejanskega napada.

Nasprotno se pravi v 3. členu italijansko-albanske pogodbe: V slučaju, če bi bila ena od odgovornih strank ogrožena (!) brez provokacije, potem bo druga stranka uporabila vsa učinkovita sredstva, ne samo da prepreči neprijateljsko akcijo, temveč da tudi osigura ogroženi stranki polno satisfakcijo.

Potemtakem ima Italija pravico, da danes intervenira v korist Albanije ne samo, če je Albanija napadena, temveč tudi tedaj, če je ona »ogrožena«.

Z odkritimi besedami se to pravi: Jugoslavija more biti na podlagi tega dogovora vsak hip napadena od strani Italije, pa čeprav bi intervencija Zveze narodov konstatirala, da napad ni bil utemeljen. Že spomladi je Mussolini izzval na Balkanu vznemirjenost, pa čeprav se tedaj ni mogel opirati na

besedilo tako elastične privode, kakor je tiranski. Že tedaj je bila vojna nevarnost le s težavo odstranjena od zapadnih velesil. Postopanje Italije je silno podobno oni bajki o volku in ovci, ko vrhu gore stoječi volk obtožuje ovco, da mu spodaj kali vodo. To bajko more danes fašistovski režim vsak hip uporabiti proti Beogradu.

Tiranski pakt je naperjen proti splošnim evropskim interesom, ker pomeni njegova redakcija atako proti Zvezi narodov. Znano je, da Mussolini ni prijatelj ženevskega aeropaga. Dosedaj pa je vendarle Mussolini pazil, da ne pokaže s svojo znano brutalnostjo svojega preziranja do Zveze narodov. Sedaj je menda padla tudi ta poslednja ozirnost. Kajti če je Mussolini s svojim prvim tiranskim poklom napravil neprijazno gesto proti Zvezi narodov, tedaj je s svojim drugim dogovorom Zvezo narodov udaril naravnost po obrazu. Besedilo drugega tiranskega dogovora se čisto vrača k onim predvojnimi dogovorom, ki so povzročili svetovno katastrofo.

Tiranski dogovor se tiče tudi nas Rumunov, piše dalje »Adeverul«. V besedilu drugega tiranskega dogovora moramo videti vzor dogovora, s katerim se hoče vezati Budimpešto s fašistovsko Italijo proti nam in proti vsem sosedom, ki ne dovoljujejo spremembe mej. Opasnost, ki preti Jugoslaviji, visi tudi nad nami, in morda se bomo morali že jutri braniti sličnemu atentatu.

Politične vesti.

Da je g. Vukičević v vedno večjih stiskah se je za Miklavža sanjalo »Slovenskemu Narodu« in tako se more to sanjati tudi vsem onim, ki še verujejo v politične modrosti starije iz Knaflcove ulice. Do teh sanj pa je prišlo, ker nadomestuje finančnega ministra za časa njegovega bivanja v tujini dr. Spaho. Pred dnevi je sicer slavni »Slovenski Narod« pisal, da se muslimani radikalno puntajo, kakor vse kaže, pa je »Slov. Narod« na svoje lastne besede že pozabil. Morda pa se bo sedaj tudi »Slovenskemu Narodu« zasvetilo, da morajo vladati sedaj med Vukičevićem in muslimani naravnost odlični odnosi, da

je postal dr. Spaho namestnik finančnega ministra. To pa je zopet le dokaz, da se je pozicija g. Vukičevića utrdila in da so v vedno večjih stiskah kvečkemu le njegovi nasprotniki, med katere spada tudi »Slovenski Narod«. Sicer pa bodi brez ovinkov povedano, da se samo čudimo neizmerni potrpežljivosti bralcev »Slov. Naroda«, ki čitajo že skoraj pol leta dan na dan, kako vlada pada, v resnici ostaja samo opozicija stalna na isti mrtvi točki. Če se pa čudimo tej neizmerni potrpežljivosti bralcev »Slov. Naroda«, potem pa moramo ravno tako odkrito povedati, da se ne bi čudili, če bi

»Slovenski Narod« svojim že smešnim porokbam sam verjel.

— Odpritev zasedanja Sveta Zveze narodov. Pod predsedstvom kitajskega veleposlanika v Parizu Čeng-ho-a je bilo v ponedeljek otvoreno 48. zasedanje Sveta Zveze narodov. Seja je bila najprej tajna in na njej je bil določen dnevni red zasedanja. Med drugim je na dnevnem redu poljsko-litovski konflikt, spor zaradi madjarskih optantov in zaplenbe njih posestev na Rumunskem, vprašanje nemških šol v poljski Gornji Sleziji, finančna sanacija Bolgarske, Grške in Portugalske in imenovanje članov v posvetovalni odbor novoustanovljenega gospodarskega sveta pri Zvezi narodov. Ker se rumunski zunanji minister vsled bolezni ni udeležil seje in ker so stali madjarski delegati nove predloge, je bilo vprašanje zaplenjenih posestev madjarskih optantov takoj odloženo na prihodnje zasedanje. Nato je sledila kratka javna seja. Svet je sklenil, da ustreže Portugalski z ozirom na njeno prošnjo za sanacijo njene valute. O stvari bo izdelal predloge finančni svet Sveta. Nato je bilo odobreno obsežno poročilo o pododboru za pobijanje trgovine z dekleti in otroki. Poročilo zadeva okoli 30 držav. Nato je bila seja zaključena.

— Sestanek Litvinova s Chamberlainom brezuspešen. Po velikih težavah je končno vendarle prišlo do sestanka med Litvinovim in Chamberlainom. Sestanek se je vršil v hotelu Beau Rivage, kjer je sedež angleške delegacije, in je trajal približno eno uro. Britanski minister je izjavil, da ni misliti na obnovo diplomatskih stikov, če ne poda sovjetska vlada formelnega jamstva, da bo ustavljena revolucionarna propaganda v deželah Vel. Britanije. Nadalje se morajo diplomatski in trgovinski odnosi Sovjetske Rusije popolnoma prilagoditi splošno veljavnim običajem. Litvinov je nato odgovoril, da je politika Unije sovjetskih republik popolnoma miroljubna in tudi ne naperjena proti obstoju in javnemu redu onih držav, s katerimi je v oficijelnih odnosih. Ker pa ni mogel podati Litvinov nobenih obveznih obljub z ozirom na nekatere konkretno formulirane zahteve Chamberlaina, je končal sestanek brez rezultata.

— Sestanek Litvinova z Briandom in Stresemannom. Bolj uspešen ko s Chamberlainom je bil sestanek Litvinova z Briandom in Stresemannom. O sestanku z Briandom je poročal zastopnik sovjetske agenture v Moskvo tako-le: Briand je izjavil Litvinovu, da je nesoglasje vsled incidenta z Rakovskim popolnoma ilikvidirano. O kakem pretrganju diplomatskih stikov med Rusijo in Francijo ne more biti niti govora. Po prihodu novega sovjetskega veleposlanika v Pariz bodo obnovljena pogajanja o ruskih dolgovi in novih posojilih Francije. Enako pa tudi pogajanja o dogovoru nenapada. Oba državnika sta govorila tudi o poljsko-litovskem konfliktu in se zjedini v tem, da se mora vojno stanje med Poljsko in Litvo takoj nehati. Tudi s Stresemannom se je Litvinov pogovarjal največ o poljsko-litovskem sporu. — Kakor poroča »Daily Herald«, je Briand predlagal Litvinovu, da razširi Franciji ponujeni dogovor o nenapadu še na druge države, da bi bilo tako povsodi odpravljeno vladajoče nezaupanje. Briand je hotel, da bi Rusija »omogočila nekaj vzhodni Locarno, ki bi zlasti veljal za baltske države in Rumunijo. Končno je Briand še opozoril Litvinova na delovanje III. internacionale. Litvinov je zagotavljal, da pripravlja sovjetska vlada jamstvo o nevmešavanju v razmere drugih držav, da pa samo propagandnega delovanja političnih organizacij v mejah Rusije ne more preprežati.

— Sovjetska Rusija na strani Litve. Litvinov je imel daljši razgovor s litovskim diktatorjem Voldemarasom. Tekom pogovora je Litvinov izjavil, da sovjetska vlada ne priznava pripadnosti Vilne pod Poljsko. Vilna mora biti vrnjena Litvi. Nadalje je izjavil Litvinov, da se bo Sovjetska Unija z vsemi sredstvi uprla kakršnikoli priključitvi Litve h Poljski in da je Rusija vsak hip pripravljena z vso silo nastopiti za teritorialno sigurnost Litve.

— Dr. Beneš o razorožitvi in varnosti. Dopolnilnik dunajske »Neue Freie Presse« je izjavil dr. Beneš pred svojim odhodom iz

Zeneve, da se bodo posvetovanja o ruskih predlogih nadaljevala. Po vsej verjetnosti bo dosežen sporazum in sicer na način, ki bo od vseh prizadelehi sprejet. Od Rusov postavljena načela so bila že 1. 1922 predmet debate. Tedaj je prodrlo spoznanje, da brez varnosti ni mogoča razorožitev. Kar se tiče varnostnega odbora, bo predebatiran določeni dnevni red točko za točko. V pripravljalnem razorožitvenem odseku bo morda prišlo do drugega čitanja razorožitvene konvencije. Splošen politični položaj se je v primeri z enim pred dvema in tremi meseci zato poboljšal, ker je mogoče smatrati razna žarišča konfliktov kot izolirana. Končno je še poudaril dr. Beneš, da so bila vsa še nerešena vprašanja med Avstrijo in Češkoslovaško gladko urejena in da obstoje med obema državama najboljši odnosi.

NAPREDOVANJE NRS NA ŠTAJERSKEM.

Krasen uspeh Narodne radikalne stranke v Krčevini. V mariborski okoliški občini Krčevini so se vršile v nedeljo občinske volitve, ki so bile v marsikaterem oziru zelo zanimive. V borbo za občino so šle štiri stranke: SDS, NRS, socialisti in SLS. Lista SDS je bila zadnji dan razveljavljena, ker se je ugotovilo, da je bil podpis nekega kandidata ponarejen, zato so samostojni demokrati izdali svojim pristajem nalog, naj volijo drugo ali tretjo listo, t. j. radikale ali socialiste. To je bil oficijelen nalog, privatno se pa je agitiralo samo za socialiste in tako je volilo listo NRS komaj kakih 10 samostojnih demokratov, vsi drugi so oddali svoje glasove socialistom. Med vsemi skupinami je napredovala najbolj NRS, ki je dobila 98 glasov in je tako napredovala od zadnjih državnozborskih volitev za celih 76 glasov. Socialisti, ki so imeli zadnjič v obeh frakcijah 68 glasov, so jih dobili v nedeljo 99, napredovali so torej za 31 glasov, katere so pa dobili večinoma od SDS. SLS, ki je imela zadnje skrajajico, je dobila 145 glasov in je napredovala za 36 glasov. Vseh oddanih glasov je bilo 342, dočim jih je bilo pri državnozborskih volitvah le 255; udeležba je bila torej za 87 volitev večja. Na listi NRS, ki je dobila 5 odbornikov, so bili izvoljeni: Viktor Koren, Irgovec in posestnik; Ivan Orlihaler, poštni uradnik; Rudolf Welle, industrijalec; Alojz Peklar, stavbeni mojster in železniški poduradnik Miroslav Glaser. Socialisti so dobili tudi 5 odbornikov, SLS pa 7 odbornikov. Neprizakovano velik uspeh NRS je vzbudil v Krčevini in v Mariboru splošno presenečenje.

Občinske volitve v Trgovišču pri Veliki Nedelji. V nedeljo so se vršile v Trgovišču pri Veliki Nedelji občinske volitve. Postavljeni sta bili samo dve listi, lista SLS in lista NRS in sta dobili vsaka po 21 glasov. Ker je v občinskem svetu 7 odbornikov, dobi SLS 4, NRS pa 3. NRS je pa vsled kršitve zakona vložila pritožbo, tako da bo en glas SLS gotovo razveljavljen in bo dobila večino in župana NRS. Pri volitvah v septembru je imela tam komaj par glasov.

Občinske volitve v Cvetkoveh. Pri občinskih volitvah v Cvetkoveh pri Veliki Nedelji, ki so se vršile v nedeljo, je dobila največ glasov lista NRS. Dobila je 78 glasov in 5 odbornikov. Obe listi SLS sta dobili skupno 89 glasov in 2 mandata; lista SDS je dobila 13 glasov in 1 mandat, lista kmečko-obrtno zveze (SKS) pa 20 glasov in tudi 1 mandat.

Kratke vesti.

Volitve v poljski sejm so razpisane za 4. marec, volitve v senat pa teden dni kasneje.

Pri občinskih volitvah v Schwerinu so zopet napredovali socialni demokrati. Napredovanje levčarskih strank v Nemčiji torej napreduje.

Dr. Wirth, bivši nemški drž. kancelar, je na volilnem shodu v Magdeburgu pozval sedanjega voditelja centra, da odstopi.

Litvinov je imel v Zenevi tudi sestanek s poljskim zunanjim ministrom Zaleskim, s katerim se je razgovarjal o poljsko-litovskem sporu.

Tudi Stresemann se je sestal z Zaleskim in nato še z Voldemarasom.

Angelo Cerkvenik:

PODURADNIK MOŽINA.

je v primeri z nekaterimi izmed naših kritikov še vedno — luč. Ta misel mi je prišla na um, ko em debil v roke neko kritiko (v »Jutru«, op. uređ.) o moji »Roki pravice«. Že dolgo me srbi v pero, da bi kdaj prav na glas povedal takšnim in podobnim »kritikom« svoje mnenje, a neki predsodki so mi vselej branili ukvarjati se z očitno zlobnimi kritikami zagrenjenh, v življenju — Bog vé iz kakšnih razlogov — ob zid potisnjenih revežev, ki jim življenje kljubu vsemu ni moglo ubiti vseh ambicij.

Saj razumem, da so takšni reveži interesni psihološki pojavi, ki nudijo pisateljem in psihologom obilo zanimivega in poučnega gradiva! Smola je le, da more takšna — včasih — od nikogar podpisana kritika silno škoditi i moralno i materialno pisatelju — stvari, hvala Bogu, nikdar!

»Angelo Cerkvenik je napisal... tragikomedijo, ki najbrž ne bo učakala starosti.« Tej prognozi ne morem odrekat podobnosti glede duhovitosti tiste znane: »Mama so rekli, da se je letki sanjalo, da bo...« Sicer pa smo takšnih prognoz vajeni že iz tistih dob, ko je pokojni Cankar (in še mnogi drugi) pisal drame. Pa ne ravno pri nas! To res ni zgolj samo »landnemorantarski« provincializem. Zola in nešteto drugih... vsi so imeli mnogo prilicnosti čitati o svojih delih podobne prognoze. Rezultat na je bil vedno isti: Dela so živel, ko o kritikih ni bilo več ne duha ne sluha. In marsikateri kritik, se je kdaj

pozneje sramoval kritike, ki jo je bil kdaj podpisal... V mojem primeru se kritik ni podpisal... »Moč je ve, zakaj!«

In še nekaj bi rad povedal ob tej priložnosti, ne glede na to, da bom morebiti zopet imel čast biti ponatisnjen v Vidmarjevi ljubljenci »Oslavski čeljusti« (Dimmi con chi vai, poi ti diro chi sei!)

Za bodočnost ne iščem! Za to bodo že poskrbeli drugi, ki bodo živeli v bodočnosti, ki bodo bolj poznali potrebe in zahteve svoje dobe. Pisatelji, ki meni, da vstvarja za vse, večne čase, je megaloman. Saj ne rečem: Včasih privlečemo na deske tisočletja stare prikazni. Bog jim »podegnaj!« Toda nihče ne more od mene zahtevati, da bi tudi jaz molil — stare copate: na večnost in starost ne reflektiram, le mladost, le sedanjost in stokrat zopet sedanjost me zanima!

Tema te drame je gdu kritiku stremljenje omejenega poduradnika po uradniškem činu in njegova propast kot žrtev korupcije. To — po mojem — ni tema, to je komaj košček vsebina, tema pa leži za vsakogar, kdor ne pozna zgolj in samo abecede, na člani: življenje sanjača v sanjah in v resnici, dvojno, trojno, stotero življenje v — tudi — še tako omejenem človeku; hrepenenje po življenju, dostojnem človeka. Možina omejenost opravičuje njegovo vero, da more uradnik človeka počlovečiti. Nadalje mora biti vsakomur očitna razlika med priprostim in »omejenim« Možino in med — »nepriprostim« in »pametnim« lopovi!

Tega gospod kritik ne more razumeti! To laži me upanje, da je publika stvar bolj razumela... morebiti vsaj galerijska publika... Jaz resnično nisem kriv, če me go-

spod kritik ni razumel. Prijatelj Karlo Kocjančič je nekeje zapisal: »Muha sede volu na rog in pravi: kako kolosalno o r j e m o.«

Nadalje manjka scenam »globlja zveza«. »Globlja zveza« pa manjka zmisel! To je kratko in malo Miklavžev otroški, hudič! »Globlja zveza« je krvava fraza! Trditi, da manjka drami »globlja« zveza, ko je ena in ista oseba z bog iste zadeve, iste misli, iste želje neprenehoma na odru, more le človek, ki si vpodablja »globlje zveze« v obliki — konopev.

»Snov bi morala biti izčrpana bolj enotno!« Zopet fraza, vsebinsko prazna, ki je, zahvaljen bodi gospod Bog, »učakala« precejšnjo starost. (Znano je, da bedaste in vsebinsko prazne fraze »učakajo« in še »čakajo« veliko, veliko starost!) Čitam, gledam in se primem za glavo: Možakarju se je res posrečilo na izredno duhovit način povedati kapitalno nezmiselnost!

Tudi »večje logike« bi si gospod želel. Menim samo, da je stvar logična ali nelogična. Več ali manj logike... no recimo po polnočni uri pri litru...

Toda zdaj pride najlepše! Tip Možine postane nedosleden, ker mu pisatelj v zadnji sceni »injicira« večjo porcijo (sic!) izobrazbe. Pasus: Kat eksohen! Možina, ki je nešteto krat imel priliko poslušati pogrebne govore (n. b.: Možina ima dober spomin; glej II. sceno!), je slišal v resnici nešteto krat frazo: »Kat eksohen«. Saj si drugače vizije govornika v poslednji sceni ne bi mogli tolmačiti! Ta ubogi »Kat eksohen« je gdu kritiku »večja porcija izobrazbe«! Po tem dejstvu je možič razumeti »globlje zveze« v kritikovi izobrazbi — in presediti, kako se je gospodu

posrečilo napisati tako »globoko vezane« »otro... hotel sem reči, duhovitosti! Pripominam naj še, da način, kako ponavljaju Mužinu Čaš frazo »Kat eksohen« govori vprav o nasprotnem — o prav majhni izobrazbi!

Sedma scena vsled »neverjetnosti ne užge!« Ne glede, da tudi ta stavek spada v bogat repertoar kritikove frazeologije, bi rad povedal o »užiganju« neko prisposodbo, ki jo bo — menim vsaj — gospod kritik razumel. Pred nedavnim časom sem videl nekoliko dečkov, ki so pribili na desko mačko in jo spustili po Ljubljani... Verjemite mi, stvar je vsled verjetnosti užgala: Vsi so se krohotali, le en sam deček je — jokal.

Kritika pa bi ne bila kritika, če bi gospod kritik ne pokazal očetovske skrbi in dobrohotnosti!

»Sinček, če boš priden, ti bom za Miklavža kupil bonbončkov«, ali »če bo pisatelj svoje najnovejše delo temeljito predelal, bo imel z njim gotovo mnogo večji uspeh!« Ali so mar drame stare in obnošene suknje, ki bi jih naj krojač na ljubo proforsorskim očalom in v rdečilo namočenem peresu, preobračal? Ko bi hotel človeka »predelavati« drame po nasvetih kritikov in kritikastrov, bi ne bil nikdar noben psatelj napisal več kot eno samo dramo in še ob smrtni uri bi mu bilo srčno težko umreti, kajti najmanj 99 kritikov bi stalo ob smrtni postelji pisateljeva in vsi bi tulili v uho umirajočemu svoje nasvete glede »predelave«.

Napisal sem.

Vzemite sedilo, gospod kritik, in napišite pod nalogo: nezadostno!

Dnevne vesti.

— Narodna galerija proti okrnitvi univerze. Nameravana okrnitev ljubljanske univerze, potem opustitve tehniške in medicinske fakultete, bi zadela naš najvišji prosvetni zavod, katerega si je ves narod priboril, kar najhujše, ker bi mu odvzela pomemben del udejstvovanja. Z zmanjšanjem delokroga univerze pa bi bil oškodovan še drug zavod, ki se pravkar snuje po volji in s sredstvi slovenskega naroda, naša Akademija znanosti in umetnosti, najidealnejše znanstveno dopolnilo Almae matris. Z dejanjem, ki nikakor nima opravičljivih vzrokov, hoče vlada oškodovati slovenske prosvetne zavode, ki so nastali po volji in iz kulturnih potreb naroda, kateremu je sojena še dolga borba za osvoboditev vseh njegovih bratov. Zato protestira Narodna galerija, kot slovenski prosvetni zavod in kot voditelj priprave za Akademijo znanosti in umetnosti, odločno proti § 44 finančnega zakona, ki pre- okrniti ljubljansko univerzo.

— Otvoritev telefonske centrale v Šent Vidu nad Ljubljano. Dne 4. decembra t. l. je bila pri pošti Šent Vid nad Ljubljano otvorjena telefonska centrala. Telefonski promet med Ljubljano in Šent Vidom je krajeven (med telefonskimi naročniki brezplačen). V tem prometu iznaša pristojbina za trminuten pogovor iz javne govorilnice oziroma z javno govorilnico 1 Din.

— Vpeljava mešanega vlaka na progi Karlovac—Novo mesto. Pričenši od 8. decembra t. l. vozi na progi Karlovac—Novo mesto mešani vlak, ki odhaja iz Karlovca ob 16. uri 45 minut in prihaja v Novo mesto ob 20. uri 48 minut. Ta vlak ima v Karlovcu zvezo na mešani vlak, ki odhaja iz Zagreba ob 14. uri 15 minut in prihaja v Karlovac ob 16. uri 36 minut. Natančnejši vozni redi so razvidni pri potniških blagajnah na postajah.

— Za rezervne oficirje. Ministrstvo vojske je na prošnjo združenja rezervnih oficirjev izdalo naredbo, s katero se omogoča rezervnim oficirjem brezplačen pouk v jahanju. V ta namen se bodo ustanovili v garnizijah, kjer se nahajajo artilerijske edine, tečaj za rezervne oficirje, v kolikor bo to dopuščala redna vojaška služba. Kdor ne bo imel lastnega konja, mu bo dodeljen državni konj. Čas pouka se bo uredil z ozirom na prosti čas, s katerim bodo upravičenci razpolagali. Uspeh v jahanju se bo vpošteval pri ceni. Prvi tečaj se bo vršil januarja in februarja 1928. V svrhu omogočenja tega tečaja so predvsem potrebne obvezne prijave, katere naj se pošljejo pododboru najkasneje do 15. decembra t. l., nakar bo vložena prošnja na pristojno vojaško oblastvo, da tečaj omogoči. V prijavi je navesti, da-li je do- tičnik razporejen v jahalno četo oziroma da-li bo v mobilnem času vršil službo na ko- nju, ker bodo le-ti imeli prvenstvo. Podod- bor bo pa prosil, da se bo pouk dovolil brez izjeme vsem, ki se zanimajo. — Pododbor Ljubljana.

— Gradbena direkcija opozarja vse intere- sente na I. ofertalno licitacijo za instalacijo električne razsvetljave v poslopju Mi- nistrstva Poljoprivrede in Vode ter Suma in Rudnika v Beogradu, ki se vrši dne 30. de- cembra 1927 ob 10. uri v računskem odseku Ministrstva Gradjevine v Beogradu. Prora- čunska svota znaša 2.447.120 Din. Natančnej- ši pogoji so razvidni iz oglasa, ki je nabit na uradni deski pri gradbeni direkciji v Ljubljani, Turjaški trg 1/1.

— Čegav je otrok? Januarja leta 1920, to je pred 6 in pol letom je bilo najdeno v veži pred vratmi mariborske javne bolnišnice 6- dni staro dete ženskega spola, povito v ple- nice. Do danes ni bilo mogoče ugotoviti identitete tega otroka. Kdor bi vedel kaj o tem otroku ali njegovih staršev, naj to spo- roči mestnemu magistratu v Mariboru (Kon- skriptski urad).

— Razpisani zdravniški mesti. Oblastni odbor mariborske oblastne skupščine raz- pisuje asistentsko mesto na kirurškem in asistentsko mesto na internem oddelku splošne bolnice v Mariboru.

— Razpisano notarsko mesto. Notarska zbornica v Ljubljani razpisuje notarsko me- sto v Mariboru ali pa drugo notarsko me- sto, ki bi se morebiti izpraznilo vsled pre- mestitve. Prošnje je vložiti pri notarski zbornici v Ljubljani najkasneje do 15. de- cembra.

— Razpis stalnih učnih mest v osnovnih šolah v mariborski oblasti. Na osnovnih šolah v mariborski oblasti je razpisano več- je število stalnih učnih mest. Prošnje je vložiti do dne 31. decembra 1927. Podrob- nosti glej v »Uradnem listu«.

— Razpisano poduradniško mesto. Mestni magistrat mariborski razpisuje poduradni- ško mesto pri mestnem gradbenem uradu. Prošnje je vložiti najkasneje do 15. decem- bra 1927.

— Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu razpisuje natečaj za mesto urad- nika knjigovodske stroke. Prošnje je vložiti do vstetega dne 12. decembra 1927. Podrobnosti glej v »Uradnem listu« št. 120 z dne 3. decembra.

— Imenovanje. Profesor tehnične fakul- tete ljubljanske univerze Viktor Gostiša je imenovan za znanstvenega člana v Upravi za zaščito industrijske svojine.

— Premeščanje v carinski službi. Preme- šeni so: carinik Julij Jelenc iz Sombora h glavni carinarnici v Beograd; carinika ukl- njene carinarnice v Bohinjski Bistrici Miha Cop in Vinko Ribič h glavni carinarnici na Jesenice; carinik Ferdinand Ercigoj iz Ca- koveca v Ljubljano; carinik Gvozden Panta- lič iz Trčiča v Ljubljano; carinik Dragoljub Pavlovič iz Bohinjske Bistrice v Ljubljano; carinik Mihajlo Porič iz Slavovskega Breda v Ljubljano; cariniki Ljudevit Mišmaš, Jo- vica Petrovič in Dušan Krstić od carinarni- ce Beograd Sava h glavni carinarnici v Ma- ribor; carinik Viktor Haber iz Beograda v Maribor; carinika Ivan Weber in Ferdo Za-

bavnik od ukinjene carinarnice na Cankovi v Maribor; carinik Janko Kamenšek iz Dja- kovice v Prizren, carinik Fran Novak iz Slavovskega Breda v Sarajevo; za carinika v Splitu je imenovan Ivan Pečar; za carinika pri glavni carinarnici v Beogradu pa Fran Slibar.

— Nov kazenski zagovornik. Višje deželno sodišče v Ljubljani je sprejelo odvetniškega kandidata dr. Ervina Mejaka v Celju na njegovo prošnjo v imenik kazenskih zago- vornikov svojega okoliša.

— Nova lekarna v Zalcu. Ministrstvo za narodno zdravje je dovolilo mag. ph. Bonči Karliču v Mariboru otvoritev nove javne lekarne v Zalcu.

— Tekmovanje za osvojitve zraka. Iz Pa- riza poročajo: Prihodnji teden bodo preiz- kušali na aerodromu pri Le Bourgetu nov francoski tip letala, aparat, ki se dvigne lah- ko v navpični smeri v zrak ter pristane prav tako v navpični smeri. Načrte za konstrukci- jo sta izdelala dva francoska in v Parizu bi- vajouči italijanski inženjer Isacco. Aparat ima, pravtako kot vsako drugo letalo, dvoje kril: Na vsakem krilu je motor 17 PS. Motorja gonita horizontalno ležeč štirikri- len propeler ter omogočata dvig in spušča- nje proti zemlji. Horizontalni polet omogoča 60 PS-motor, ki goni pravtako štirikri- len propeler. Prvim poizkusom bosta prisostvo- vala minister za javna dela in vojni mini- ster. Kot se čuje se za novi tip živo intere- sira angleška vlada, ki bi rada kupila pa- tent. Tudi Mussolini je skušal odkupiti od inženjerja Isacca patent, kar je pa ta odklo- nil z motivacijo, da je prejel prvo finančni- no podporo od francoskih tovarn.

— Ustanovitev novega znanstvenega za- voda v Sovjetski Rusiji. Iz Leningrada po- ročajo: Pripravljalna dela za vzpostavitev Panteona so končana. Panteon se otvori v prostorih nekdanje palače velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča. V Panteonu se bodo hranili zemski ostanke in relikvije zname- nitih osebnosti. Predvsem se shranijo v Panteonu možgani Konija, ki jih je zapu- stil pokojnik Akademiji znanosti. Panteonu se priključijo poseben zavod za znanstvena raziskovanja. Na znanstvenem zavodu se bo- do raziskovale biološke posebnosti zname- nitih mož, posebno biološke posebnosti njihovih možgan. Na ta način naj bi se ugotovila zveza med strukturo možgan in duševnimi darovi znamenitih oseb.

— Močan potres na otoku Celebes-u. Kot poročajo iz Amsterdam, je bil te dni v Douglai na otoku Celebes-u močan potres, ki je porušil mnogo hiš. Pet oseb je ubitih, okoli pideset ranjenih.

— Afera Blumenstein. Pariška policija nadaljuje z zaslišavanjem oseb, ki so v zvezi s falzifikatorsko afero Blumenstein. V zvezi z zaslišanjem nekega Simona, ki je baje tajnik neke vplivne osebe, je bil te dni zaplenjen v neki pariški velebanki konto neke odlične osebe, katere imena pa poli- cija v interesu preiskave še ne izda. Afera zavzema vedno večje dimenzije.

— Poizkušeni vlom v bančni trezor v Ber- linu. Iz Berlina poročajo: Te dni je skušala izvršiti z najmodernejšimi pripravami opremljena tolpa svedrovcev vlom v trezor filijalke Dresdenske banke v Charlotten- burgu. Po napornem delu so vlomilci ob- upali ter pustili na licu mesta večji del vlomilskih priprav, med drugim šest velikih posod za kisik, od katerih tehtla vsaka po 1 stot ter več velikih posod za bencin. Iz- vrtili so dve veliki odprtni v trezor. Za to delo so morali rabiti več ur. Nato so se lotili modernega oklopa od betona. V oklop so zvrtili pa samo 20 cm globoko luknjo, nakar jim je zmanjkalo moči in so jo od- kurili.

— Dobre želodce imata. Slikar profesor Federsen v Niebellu je odpovedal svoji 15- letni služkinji službo. Iz osвете je primešalo dekle profesorju in njegovi soprogi nasled- nje jutro v kavo solne kisline. Zakoncem je postalo sicer od brozge slabo, vendar pa nista trpela na zdravju prav nobene škode. Dekle je bilo aretirano.

— Od kmetskega dekleta do milijonarke. Te dni je umrla na Dunaju 74 letna Ana Linging, ena izmed najbogatejših žen Av- strije. Življenje Ane Linging se zdi kot pravljica. Rodila se je kot hči revnih sta- rišev v neki vasi pri Brucku ob Litvi. S 14. letom je vstopila kot služkinja v službo v hišo nekega dunajskega profesorja. Pri obvešanju z angleško guvernantno se je na- učila angleško. Neko nedeljo se je seznanila v pratu z angleškim inženjerjem Lingin- gom. Lepo dekle je inženjerju tako uga- jalo, da jo je dal v neki dunajski zavod, da se je izobrazilo. Tri leta nato jo je poročil. Pred štirinajstimi leti je umrl ter zapustil svoji vdovi premoženje v vrednosti 50 mili- jonov šilingov (okoli 450 milj. dinarjev).

Ljubljana.

1— Predavanje v »Pravniku«. V sredo, dne 7. decembra t. l. bo predaval na sestanku društva »Pravnik« g. univ. prof. dr. Me- tod Dolenc o predmetu: »Kazensko-pravna preseja umetne sterilizacije«. Predavanje se bo vršilo ob šestih popoldne na sodišču v Ljubljani, soba št. 78. K obilni udeležbi va- bi odbor.

1— Ruska Matica. V torek, dne 13. decem- bra se vrši v prostorih Oficirskega doma (vojašnica vojvode Mišića) predavanje ru- skega zgodovinarja, bivšega prof. na mo- skovski univerzi, sedaj profesorja v Pragi dr. Aleksandra Kizeveleva o predmetu »Po- sebni značaj ruske zgodovine«. Začetek ob 20. uri. Vstopnina od 15 do 3 Din. Predpro- daja vstopnic v knjižnici Ruske Matice (Jur- čičev trg 3/II.); dne 7. in 9. decembra od 18. do 19. ure ter dne 12. decembra od 15. do 16. ure.

1— Uduženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov — Sekcija Ljubljana javlja, da

bo na debatnem večeru v petek, dne 9. de- cembra ob 20. uri referiral o sedanjem stan- ju vprašanja vzeze Slovenije z monjem tudi g. Ing. Maks Klodič. Vabljeni so člani in vsi, ki se zanimajo.

1— Na 15. obnem zboru Društva sluša- teljev juridične fakultete 3. t. m. je bil izvo- ljen sledeči odbor: Robert Kramberger, predsednik; Mirko Potokar, podpredsednik; Ivan Preskar, tajnik; Zdenko Bačić, bla- gajnik; Zdravko Kalan, odbornik brez mandata; Jevgenij Srebot, knjižničar I.; Ta- nja Murnikova, knjižničarka II.; Vlado Grossman in Jože Voršič, revizorja.

1— Pravljice za deco pripoveduje naša znana pisateljica Manica Komanova dne 7. t. m. ob 5. uri popoldne v beli dvorani Uni- ona 1. nadstropje, vhod Frančiškanska ulica št. 2. — T. K. D. »Atena«.

1— Simfonični koncert. V petek, dne 16. decembra, na predvečer godu Njega Veli- čanstva kralja Aleksandra I. se vrši v uni- onski dvorani slavnostni koncert, kojega spored izvaja orkestralno društvo Glasbene Matice Ljubljanske. Orkester je pomnožen z godbeniki Muzike dravske divizijske oblasti. Na sporedu so sledeče točke: Bee- thoven: Predigra Egmont in simfonija št. 1, dalje Dobussyjeva suita Childrens Corner in pa Griegove skladbe: Večer na planini, Pri- zibeli, Norveški ples št. 2 in Udanostna ko- ralnica. Debussyja dirigira L. M. Skerjanc, Beethovna in Griega pa Emil Adamič. Vstopnice bodo od petka dalje v predprodaji v Matični knjižarni.

— Debeli ljudje morejo z vestno uporabo »Franz Josefove« grenčice doseči lahko iz- praznevanje želodca brez večjega napora. Tudi pri revmi in diatezi uporabljajo zdravniki vestno »Franz Josefovo« gren- čico.

1— Koturaški savez kraljevine SHS, Pod- odbora Ljubljana. V sredo, dne 7. decembra t. l. ob 20. uri v restavraciji »Zvezda« raz- delitev nagrad in diplom letošnje sezone. Dirkači naj se sigurno udeležijo, ker se na poznejše reklamacije ne bode moglo ozirati.

1— Božična razstava umetnin v Jakopiče- vem paviljonu se otvori v nedeljo, dne 11. t. m. ob 11. uri popoldne. Vsi Ljubljančani so k otvoritvi in k poznejšim ogledom vljud- no vabljeni, dobrodošli tudi ljubitelji umet- nin iz dežele. Naši umetniki so pripravili mnogo, zato bo vsakdo zamogel izbirati po svojem okusu. Cene umetninam so postavlje- ne tako primerno, da je nabava vsakemu omogočena. Pridite, da vidite to pestro le- poto, da tu izberete primeren božični ali novoletni dar svojim dragim. Razstava traja do konca meseca.

1— Predavanje v društvu »Soča« v Ljub- ljani. V soboto 10. t. m. predava v Ljub- ljanskem dvoru g. J. Grčar, uradnik pri di- rekciji državne železnice o temi: »V Rusiji tik po revoluciji«. K temu zelo interesan- nemu predavanju vabimo vse »Sočane« in prijatelje. Začetek ob pol 9. uri zvečer. Vstop prost.

1— Volnene nogavice, žemperje, kravate in naramec, najfiniše kvalitete po solid- nih cenah pri Franc Pavlin, Gradi- šče 3.

Maribor.

m— Miklavžev večer NRS pri Gambrinu. V soboto ob 18. uri se je vršil v dvorani re- stavracije »Gambrino« Miklavžev večer Na- rodne radikalne stranke, ki je uspel nad vsa- ko pričakovanje dobro. Po lepi igri je Mi- klavž obdaroval okrog 200 otrok članov NRS. Prijetno je bilo gledati razgrete malč- ke, ki so s silno radovednostjo ogledovali, kaj jim je Miklavž naložil v rdeče vrčice, motilo je to njihovo veselje la rožljanje par- kljev. Zvečer ob 20. uri se je pa vršila družabna zabava za člane in njihove družine, ki je istotako lepo uspela. Velika dvorana je bila pretesna za mnogobrojen obisk, po- sebno plesalci so prišli radi tega le slabo na svoj račun.

m— Mariborske prireditve. Maribor je bil v zadnjih dneh prenapolnjen s prireditvami. Novinarskemu koncertu 1. decembra je sle- dil v petek koncert kraljeve garde, v soboto so se vršile razne Miklavževe prireditve, istotako v nedeljo in v ponedeljek. V ponde- ljek je priredilo Miklavžovo proslavo tudi Narodno gledališče, igrala se je popoldan Gasparijeva mladinska igra »Divji mož«, zvečer je pa bil v Unionovi dvorani koncert kvarteta Zika. Kljub preobilici prireditev, so vse izpadle dobro.

m— Seja mestnega sveta. Enajsta redna seja mestnega občinskega sveta se vrši dan- es v sredo ob 17. uri.

m— Otvoritev avtobus-prometa s Studen- ci. S prvim decembrom je otvorila mestna občina avtobus-promet s studenškim pred- mestjem. Na novi progi vozita dva avio- busa, ki sta stalno prenapolnjena.

m— Makso Cotič trinidesetletnik. V ožjem krogu svoje družine je obhajal večerj starost slovenskih novinarjev, upokojeni ravnatelj tržaške »Edinosti« g. Makso Cotič svoj trinidesetletni rojstni dan.

m— Smrtna obsodba pred mariborsko po- roto. Včeraj so se zagovarjali pred mari- borsko poroto Terezija Solar, Frančiška Ja- kiša in Erno Jakiša iz Fokovec pri Murski Soboti. Obdolženi so bili, da so umorili dne 6. februarja t. l. posestnika Stefana So- larja. Med Solarjem, njegovo ženo Terezijo in hčerjo Franco por. Jakiša so bili že dol- go časa prepripi in pretepi na dnevnem re- du. Žensčini sta hoteli namreč, da bi bil izro- čil Solar posestvo, ki ga je namenil sinu, njima. Obravnava je končala tako, da je bila Terezija Solar obsojena na smrt in va- šalib, soobtoženca pa oproščena.

LJUBLJANA DOBI SVOJ ZOOLOŠKI VRT.

Sinoči se je vršil v Prešernovi sobi hotela »Slo« ustanovni obni zbor društva »ZOO«,

ki ima namen, da ustanovi in vzdržuje v Ljubljani zoološki vrt, ki naj bi gojil živali domače favne in seznanjal na ta način naj- širše sloje z našim živalskim. Gmotna sred- stva bi dobivalo društvo iz članarine.

Zboru je predsedoval dekan medicinske fakultete ljubljanske g. Alfred Šerko, ki je v daljših besedah pojasnil delo pripravlj- nega odbora, ki ima namen, da zbere v svo- jih akvarijih, terarijih in v osialelem vse ribe, živali in ptice, ki jih premore Slove- nija, na prostoru, ki bi ga v ta namen dala mestna občina ljubljanska. Potrebno je, da se ta ideja resnično realizira. V ljubljani imamo danes 20 do 30 akvarijev, dalje več terarijev itd. Treba je, da se vse navedeno potem črtepisov ilustrira in razširi med ljudstvom, da bo narod vedel in spoznal, ko- liko in kaj premoremo. Društvo bo na bo- došem vselejmu pokazalo in razstavilo svoje delo, ki mu nihče ne bo mogel odreka- ti snihsa in upravičenosti Potreba je zbirati od pare do pare za to našo stvar in upa- mo, da bo stvar v dobi 4 do 5 let realizirana. Oziroma se samo na Split, ki se danes po- stavlja s svojim »Marjanom« in premore celo leva, pri nas pa takih okolišnih živali ni treba, nego bo več kot zadosti, da pokažemo samo svoje živali, na katerih je Slovenija ta- ko bogata. Ze naša zgodovina govori za usta- novitev takega vrta, spominimo se samo na Napoleona, ki nam je ustvaril prvi zoolo- ški vrt, dalje pomislimo na naše podzem- ske krasote, ki jih bodo tuji občudovali, če- prav smo začasno izgubili Postojnsko jamo, pa imamo še dosti drugih, zanimivih jam. Vzpodbudo nam daje splitsko društvo, ki je poleg članarine v preteklem letu nabralo na vstopnini 100.000 Din. Zato bi bilo ume- stno, da ob priliki doboke jubilejne knet- ske razstave na ljubljanskem vselejmu po- kaže že tudi novoustanovljeno društvo »ZOO« svoje prve uspehe.

Izvoljen je bil soglasno sledeči odbor: predsednik dr. Alfred Šerko; podpredsednik dr. Janko Ponebšek; tajnik dr. Stanko Bevk; blagajnik veterinar Hugo Turk; gospodar notar Mate Hafner; odbornika še dalje dr. Anton Bulovec in dr. Roman Kenk; revizor- ja pa sta dvorni preparator Viktor Herfort in ravnatelj mestne plinarne inž. Ivan Barli.

Članarina znaša letno 12 Din, plačljivo v mesečnih obrokih 1 Din. Upamo, da bo vsak Slovenec pristopil kot član k temu pomem- nemu društvu. Posebno opozarjamo našo po- deželsko inteligenco, da po vseh svojih mo- čeh sodeluje na uspevanju tega društva in mu nabira člane.

BORZE,

6. decembra.

Devize in valute.

Ljubljana. Berlin 13.58—13.585 (—), Curih 1094—1097 (1095.5), Dunaj 7.9975 do 8.0275 (8.0125), London 276.8—277.6 (272.2), New- york 56.73—56.74 (—), Newyork kabel 0 do 56.8, Pariz 223—225 (224), Praga 168.05 do 168.85 (168.45), Trst 307—309 (308).

Zagreb. Dunaj 7.9975—8.0275, Berlin 13.565 do 13.595, Budimpešta 9.942—9.972, London 276.8—277.6, Newyork 56.64—56.84, Pariz 222.61—224.61, Praga 168.034—168.834, Trst 307.69—309.69, Curih 1094—1097.

Curih. Beograd 9.14, Berlin 123.92, New- york 518.325, London 25.30125, Pariz 20.4025, Milan 28.11, Praga 15.36, Budimpešta 90.70, Bukarešta 3.20, Sofija 3.745, Varšava 58.15, Dunaj 73.10.

Effekti.

Ljubljana. Celjska 164 — 0, Ljubljanska kreditna 132 — 0, Kreditni zavod 160 — 0, Vevče 133 — 0, Kranjska industrijska 350 — 0, Ruše 275 — 290, Stavbna 56 — 0, Sešir 104 — 0.

Prosveta.

Abonenti reda A imajo danes v sredo dramsko predstavo »Dva bregova«.

Na praznik, v četrtek, dne 8. decembra sta v ljubljanskem gledališču dve predstavi. Popoldne ob 15. uri se vzpirizi v drami efektna komedija »Vrt Eden« kot ljudska predstava pri znanih cenah. V operi pa se poje zvečer ob pol 20. uri Goudonov »Faust« z odličnim gostom basistom dunajske drža- ve opere komornim pevcem g. Nikolom Ze- com. Zasedba »Faust« je ta večer sledeča: Margareto poje gđ. Majdičeva, Mario, njeno sosodo g.a Medvedova in študenta Siebela g. Poličeva, Fausta poje g. Banovec, Mefista gost g. Zec, Valentina g. Holodkov in Wag- nerja g. Subelj. V operi nastopi tudi ce- lotni balet, katerega je nastudiral baletni mojster g. Vlček. Solo pleše gđ. Wisiakova. Cene običajne operne. Predstava se vrši iz- ven abonmaja.

»Bajadera« za abonente reda C. Danes v sredo se vzpirizi v operi Calmannova opera- ta »Bajadera« v običajni zasedbi za obonen- te reda C.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V MARIBORU.

Sreda, 7. decembra ob 20. uri zvečer: »Igra s smrtjo, ab. D. Kuponi. Zadnjič. Znižane cene.

Četrtek, 8. decembra ob 15. uri popoldne: »Divji mož.« Znižane cene.

Cetrtek, 8. decembra ob 20. uri zvečer: »Čar- daška knjeginja.« Znižane cene.

Petek, 9. decembra: Zaprto.

BESTIJALEN ROPARSKI UMOR V DOLINI PRI TRZICU.

Včeraj v zgodnjih jutranjih urah je bil razkrit v Dolini pri Trzicu bestijalen dvojni roparski umor. Umorjena sta bila prilojni posestnik Franc Pucelj in njegova žena. Ze- no so našli ležečo v mlaki krvi pred hišo s prerezanim vratom in težkimi poškodbami po vsem telesu. Večna vrata so bila za- klenjena. Ko so udni sosede v hišo, so našli posestnika Pucelja prav tako ležečega v mlaki krvi s strahovitimi poškodbami po

vsem telesu, prizadejanimi s sekuro. Bestialni morilec je položil mrtvecu pod glavo pehar, na glavo pa mu je nataknil papirnato krono.

V sobi je bilo vse razmetano. Roparji so odnesli ves denar — najmanj 3000 Din — izkupiček za dva prašiča in nekaj vina ter več drugih stvari.

Orožniki sumijo, da sta izvršila zverinski roparski umor najbrže dva sumljiva neznanca. Možakarja sta prosila namreč v nedeljo zvečer, ko so bila vrata že zaprta, Puceljovo ženo za prenočišče. Pucelj in njegova žena sta se sumljivih individuov ustrašila. Pucelj jima je vrgel skozi okno staro sukno, rekoč: »Tukaj imata, pa izgubita se!«, nakar je zakričal eden od lopovov: »Kje je pa denar? ter vrgel v okno velik kamen in razbil šipo.

BOŽIČNA RAZSTAVA UMETNIN V JAKOPIČEVEM PAVILJONU.

Med umetniki in ostalimi razstavljalci, ki so prijavili udeležbo na Božični razstavi je nastalo iz nepojasnjenih razlogov napačno tolmačenje pomena razsodišča na tej razstavi. V razpisu, ki je bil objavljen v dnevnem časopisu so izpadli posamezni naslovi oddelkov razpisa — a je bilo interesu vseeno točno spoznati smisel razsodišča. V originalnem programu se dotični odstavek glasi:

Rozsodišče.

1. V splošnem odpade presoja razstavnih del.

2. Vsak razstavljalec odnosno prodajalec jamči sam za kvaliteto del, ki jih nudi v prodajo.

3. Vpisana dela avtorjev, ki niso poznani iz tu- ali inozemskih razstav in ako živa ter niso člani kakke umetniške korporacije, zapadejo presoji razsodišča sestavljenega iz razstavljalcev, ki so priznani oblikujoči umetniki.

Iz pravilnega pojmovanja navedenih točk je razvidno, da dela priznanih umetnikov ne zapadejo kaksi presoji, temveč, da oni sami odgovarjajo za kvalitativno vrednost raz-

stavljenih umetnine. Nasprotno pa tvorijo vsi razstavljalci priznani umetniki razsodišče, ki bode pregledalo vsa ostala za razstavo odnosno v prodajo vpisana dela in umetne obrtne izdelke. S tem je varovana umetniška tendenca božične razstave ter je kupcem podano jamstvo, da dobe za svoj denar polno protivrednost v predmetu, ki si ga nabavijo na razstavi.

Dr. SEREDY.

novi poglavar katol. cerkve na Madjarskem.

Imenovanje benediktinskega patra dr. Seredyja za nadškofa v Granu in s tem prvega kneza Madjarske, zelo razburja madjarsko javno mnenje. Vladni krogi smatrajo, da je papež s tem imenovanjem madjarsko vladno naravnost brskiral. Izvršeno imenovanje je izvedela madjarska vlada šele iz »Ossenatore Romano«, kar smatrajo Madjari za nov afront

proti njim. Po madjarski ustavi pripada granskemu nadškofu tudi precejšen političen vpliv, ker je upliven član magnatske zbornice. Poleg tega pa pripada granskemu nadškofu pravica, da krona madjarskega kralja. Zato govore nekateri, da je z imenovanjem dr. Seredyja odločeno tudi kraljevo vprašanje na Madjarskem v prilog Otona.

Dr. Seredy je po rodu Slovak in je rojen v vasi, ki pripada danes pod Češkoslovaško. Na Madjarskem ni živel Seredy že 25 let in tudi ni več madjarski državljani, temveč češkoslovaški, ker ni optiral za Madjarsko. Ker ima granska nadškofija velika posestva na Slovaškem, mislijo nekateri, da je bil Seredy zato imenovan, da bi Češkoslovaška dvignila sekvester nad posestvi granske nadškofije na Slovaškem.

Dr. Seredy uživa v Vatikanu velike simpatije in bo v kratkem imenovan za kardinala, da nastopi svoje mesto že kot kardinal.

VSLED EKSPLOZIJE GRANATE JE PO-POLNOMA IZGUBIL SPOMIN.

Londonška »Westminster Gazette« je objavila interesanten slučaj švedskega oficirja, ki je služil za časa svetovne vojne v angleški armadi in ki je ob priliki eksplozije granate leta 1917 popolnoma izgubil spomin. Do sedaj je živel v Londonu in bil trdno prepričan, da je rodod iz Kanade in da se zove De Montalt.

Bivši oficir, ki se pravzaprav imenuje Gustav Duner, je bil rojen leta 1880 v Upsali na Švedskem. Njegov oče je bil vseučilišni profesor. Gustav Duner je pričel svojo vojaško kariero v švedski armadi, ali ker v švedski vojski ni imel izgledov, da bi dosegel svoje cilje in uresničil svoja stremeljenja, se je odločil zapustiti svojo narodno vojsko in oditi v inozemstvo.

To se je res zgodilo. Odšel je iz švedske armade in vstopil v angleško vojsko. Boril se je kot angleški vojak v burski vojni, a potem tudi v svetovni vojni.

V začetku januarja meseca leta 1917 se je nahajal Duner s še nekaterimi drugimi angleškimi častniki na neki pečini, in sicer

baš, ko jim je neki vojak javil, da bo eksplodirala sovražnikova granata. Vsi oficirji so se vznemirili in pobegnili s pečine. Po begu pa je hotel tudi Gustav Duner, ali baš v tem trenutku je eksplodirala granata in Duner je bil vržen v zrak...

Na nekaterih urah so ga našli bolničarji ležečega v nezavedni.

Ko se je v bolnici osvestil, je popolnoma izgubil spomin. Zdravniki in bolničarji so ga nazivali kapetanom de Montalt, ker so se našli poleg njega pisma, ki so imela to ime. Ker je Gustav Duner izgubil spomin, v resnici ni vedel, kako je njegovo ime in je verjel, da je De Montalt.

Novi kapetan De Montalt je pozneje služil pri avijatikih. Nekega dne se je zgodila težka nesreča: padel je iz aeroplana in bil težko ranjen. V sled tega je bil tudi odpuščen iz aktivne vojaške službe, a mu je bila priznana dosmrtna pokojnina. Pozneje se je oženil s sestro nekega svojega prijatelja avijatičarja, ki je umrl na njegovih rokah. Vedno pa ga je motil dvom, če je v resnici De Montalt, ali ne.

Nekega dne je slišal, da blizu njega sloveča družba govori švedsko. Temu se je zelo začudil in zazdelo se mu je takoj, da ta jezik dobro razume.

Zato je odpotoval bivši oficir v svojo domovino, na Švedsko, da bi iskal dokaz o upravičenosti svojega dvoma. Nekega dne je iztaknil v švedskem vojnem ministrstvu knjigo, v kateri je slučajno našel, da je zabeleženo ime nekega častnika Gustava Dunerja. Nekaj čudnega se mu je zazdelo, ko je prečital to ime. In njegov spomin se je pričel vračati...

Takoj je pisal rodbini oficirja Gustava Dunerja, da bi kaj več poizvedel o tem človeku. Kmalu je dobil odgovor: »Gustav Duner je umrl na francoskem bojišču leta 1917. Jaz sem njegov brat.« V pismu so sledile še nekatere natančnosti, ki so dokazovale smrt švedskega oficirja.

De Montalt, oziroma Gustav Duner pa je odšel te dni po desetih letih na Švedsko, da vidi zopet enkrat svoje drage, mater in brata.

Hja Brenburg:

98

Ljubezen Jeanne-e Ney.

(Iz ruščine prevedel S. L.)

— Edino zato bo to težko, ker se podlež pred menoj skriva. S svojo prijateljico se skriva, da bi ga jaz ne zasačila. Teta Barbara mi je o vsem pisala. Tukaj on ni javljen pod svojim imenom, ampak drugače...

Tisti hip je stopil v sobo Asjin pokrovitelj, krepki, veseleči se življenja Hariton Ivanovič. Ko je zagledal na stolu žensko v taki čudni obleki se je namršil in poklical Asjo v stran:

— Kdo je to?

Asja je zardela in mu nekaj šepetala. Med obema je bil tih pogovor. Nazadnje je Hariton Ivanovič na glas rekel:

— Samo pod nobenim pogojem ne tukaj.

Nato se je sam obrnil k Aglaji:

— Oprostite, da sem vas prekinil. Asja mi je kratko opisala vašo dramo. Pod kakšnim imenom pa živi tukaj vaš mož?

— Cislis, Nikolaj Cislis. To ime si je izmišlil, namesto Lobova...

Hariton Ivanovič se je zamislil. Nekako znano ime je to. Šel je iz sobe in se čez par minut vrnil s časopisom. Na prvi strani je bil Andrejev portret:

— Ali je to on?

— On je! Andrejuša! Kako to da je v časopisih?

— Vaš mož je morilec. Vam preostaja samo še razvod.

Dobre pol ure je Aglaja ležala v nezavedi in Asja ter njen ljubimec sta imela dovolj časa in prilike, da sta presodila, kako naj splavita to strašilo, ki se jima je zvalilo na glavo. Ko se je Aglaja zopet zavedla, je planila h Kritinu:

— Moj Bog, kaj naj počnem? Vsega tega je kriva ona, vlačuga! Oči ji bom izpraskal! Svetujte mi, na koga naj se obrnem? Kako naj mu pomagam? Mogoče mi bo dovoljeno, da z njim govorim. Na vse sem pripravljena, samo da ga rešim. S seboj ga bom vzela, skupno bova molila zaradi greha.

Hariton in Asja sta bila prav od srca ogorčena.

Pričakovala sta vse, samo ne tega. Zdaj naj se pa še rešuje takega lopova. To je pa že preveč! In Asja je svečano izjavila:

Jaz te ne razumem. S Haritom Ivanovičem sva se premislila in on je tako dober, da ti bo za prvo silo pomagal. Sto frankov ti daje, ki jih boš vrnila, kadar boš zmogla. Jaz te bom pa priporočila znanim damam,

ali pa ti bom mogoče še sama našla kako delo. Umrla tukaj ne boš. Svojega moža, ta izmeček človeške družbe pa kar pozabi, ker je nama obema v sramoto, obenem pa tudi Haritonu Ivanoviču.

Aglaja je ni poslušala, ampak je venomer obupno kokodakala:

— Kaj ti misliš? Kako naj bo to mogoče? Da bi moža zavrnila? Da bi Andrejušo zapustila? Samo da bi vedela, kam naj se obrnem! Ali naj grem v jetnišnico, ali naj najemam odvjetnika, kdaj ga bodo sodili? Kmalu?

Hariton Ivanovič je patetično rekel Asji: — Izvolite ji pomagati! Vaša sestra je! Asja je pa z istim tonom odvrnila:

— Ne, ona mi ni več sestra!

Aglaja je hitro zbežala skozi vrata in korable ob vratih so melodično zapele o udobstvu, o brezskrbni sreči vesele Asje, ki ima Haritona Ivanoviča, poštenega človeka, ne pa roparja in morilca.

Aglaja je par ur švigala po Parizu: iz ministrstva na policijo, iz policije na konzulat. Končno je prišla do Andrejevega zagovornika. Kriknila mu je kot edinemu človeku, na katerega se še zanaša: »Rešite ga, ta ji je pa odgovoril s tem, da se ji je umaknil iz sobe.

Ko je gospod Anžde Gourmot slišal, da je v kabinetu spet tiho, se je vrnil k gostji in ji je uljudno ponudil sedež, hoteč ji pokazati, da se ni nič zgodilo:

— Kaj želite od mene, gospa?

Aglaja se je davno nekoč, ko je še poslušala godbo iz hiše fabrikanta Gaja, učila francoščine. Takrat je že čitala francoske romane. Od takrat je pa preteklo že mnogo let in Aglaja je zdaj s težavo iskala francoske besede, ki so se porazgubile med ogrizki slanikov in krompirjevimi olupki. Gospod Gourmot, ki ni bil vajen govoriti z inozemci, je postal nervozen in nepotrpežljiv. Ker ga Aglaja ni takoj razumela, ji je kričal, kakor da je gluha. Aglaja se ga je začela bati. Mladiček, ki se je tresel pred jutrišnjem procesom, se ji je zdel neizprosni sodnik, od katerega je zavisna Andrejeva usoda. Hotela je pri njem izzvati usmiljenje in mu je povedala tudi o mazurki, kakor je znala. Povest je bila silno sentimentalna. Gospod Gourmot je zapisal njene besede, premislil vso stvar in postal navdušen:

— Dobro, da je to mazurka, ne pa valček. Kolorit je spreten in občinstvo bo to ugalajalo.

(Dalje prih.)

Veliko izbiro volnenih jopic, puloverjev [vsakovrstnih bluz, perila, kravat, vezenin in nogavic, rokavic ter zimskega perila priporoča po izredno nizkih cenah

IGNACIJ ŽARGI, LJUBLJANA
Sv. Petra cesta.

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana

nudi

najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo. — Telefon št. 2389.

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstr.

Najboljše v materialu in v konstrukciji so:

Josip Petelinca

živalni stroji in kolesa

Gritzner, Adler, in Phönix.

Najlepše opreme, pouk v vezenju brezplačno.

Nizke cene tudi na obročna plačila.

Ljubljana ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Tovarna perila

„Triglav“

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega moškega perila

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 8

Širite „Narodni Dnevnik“.

MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plača 50 par. Za debelo tiskano pa Din 1.—.

Koks - čebin

Wolfova 1/II. - Telef. 2086.

»Germisan«

najboljše sredstvo za luženje semen 18% razstopine zadostuje za varovanje proti sneti in bilnih boleznih. Dr. A. Jenčič, Maribor, Kopitarjeva ulica 6.

Išče se

stanovanje, obstoječe iz kuhinje ter dveh sob v centru mesta. Plača se dobro. Ponudbe na upravo lista pod »Stanovanje«.

Oglašujte v

Narodnem Dnevniku.

TISKARNA MERKUR

TRG.-IND. D. D.

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin. * Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, vabila, letake, poselnice itd. * LASTNA KNJIGOVARNICA. * TELEFON. ŠT. 2389.

LJUBLJANA

GREGORČIČEVA 23